FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT WALTER VAN GERVEN
fremsat den 24. juni 1992 *

Hr. afdelingsformand,
De herrer dommere,

1. I denne sag har Belgiens Cour de cassation anmodet om en præjudiciel afgørelse vedrørende rækkevidden af det princip om ligebehandling af vandrende og indenlandske arbejdstagere, der er indeholdt i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet [1].

Det forelagte spørgsmål er blevet rejst under en tvist mellem den belgiske stat (kassationsappellant i hovedsagen) og Noushin Taghavi (kassationsindstævnt i hovedsagen) om en ansøgning om en belgisk ydelse til handicappede, som sidstnævnte har indgivet.

Sagens baggrund

2. Fru Taghavi er iransk statsborger. Hun har haft bopæl i Belgien siden den 29. november 1971. Den 5. oktober 1977 indgik hun ægteskab med Filippo Iannino, en italiensk statsborger, som har boet i Belgien siden han var tolv år gammel, og som desuden udøver en erhvervsaktivitet i dette land. Taghavi er siden januar 1983 blevet forsørget af sin ægtefælle, som, i hvert fald fra dette tidspunkt, har været omfattet af den belgiske sociale sikringsordning.

3. Den 14. november 1985 ansøgte Taghavi om en ydelse til handicappede i henhold til en belgisk lov af 27. juni 1969 [2]. Ifølge denne lovs artikel 4 skal en handicappet opfylde følgende betingelser for at kunne modtage en ydelse:

»1. være belgisk statsborger og faktisk bosiddende i Belgien. Kongen kan, på de af ham fastsatte betingelser, dispensere fra denne bestemmelse

2. mindst være fyldt 14 år

3. højst være fyldt 65 eller 60 år, alt efter om den pågældende er en mand eller en kvinde

4. tilhøre en af grupperne af handicappede ... og lide af en vedvarende uarbejdsdygtighed på mindst 30%

* Originalsprog: nederlandsk.

1 — Som indeholdt i bilaget til Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2.6.1983 (EFT L 230, s. 6).

2 — Lov af 27.6.1969 om ydelser til handicappede (*Moniteur belge* af 15.7.1969, s. 6935).

5. ikke råde over midler, der overstiger de af Kongen fastsatte beløbsgrænser ...«

Taghavi's ansøgning blev afslået ved administrativ afgørelse af 21. april 1986, fordi hun ikke opfyldte samtlige de betingelser for at opnå pekuniære ydelser, som fandt anvendelse, navnlig betingelsen med hensyn til nationalitet.

4. Ved dom af 8. januar 1990 afgjorde Cour du travail som appelinstans, at Taghavi alligevel havde ret til den ansøgte ydelse. Cour du travail henviste i den forbindelse til artikel 3 i forordning (EØF) nr. 1408/71, som gennemgås nedenfor. Den belgiske stat har appelleret dommen til Cour de cassation, som den 9. september 1991 besluttede at forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»Skal artikel 2 og 3 i forordning (EØF) nr. 1408/71 fortolkes således, at en handicappet er omfattet af en medlemsstats lovgivning, som indeholder bestemmelser om en selvstændig, lovmæssigt beskyttet ret til ydelser til handicappede, når den handicappede ikke er statsborger i en medlemsstat og ikke påberåber sig at have status som arbejdstager, men har bopæl på den medlemsstats område, efter hvis lovgivning ovennævnte ret består, og er ægtefælle til en arbejdstager, som er omfattet af medlemsstatens lovgivning, men statsborger i en anden medlemsstat?«

Anvendelse af forordning nr. 1408/71

5. Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 bestemmer følgende for så vidt angår den personkreds, hvorpå forordningen finder anvendelse:

»Denne forordning finder anvendelse på arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte.«

De personer, som forordningens bestemmelser på denne måde finder anvendelse på, og som desuden er bosiddende i en medlemsstat, nyder ifølge artikel 3 en principiel ret til ligebehandling. De har i princippet »samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere«.

6. Eftersom Taghavi er ægtefælle til en arbejdstager med italiensk statsborgerskab, som er omfattet af en medlemsstats (i dette tilfælde den belgiske) lovgivning, er hun ved første øjekast omfattet af den personkreds, hvorpå forordning nr. 1408/71 finder anvendelse. Da hun desuden er bosat på belgisk område, synes hun ligeledes at opfylde de betingelser, der omhandles i forordningens

artikel 3. Artiklen giver hende dog ikke automatisk ret til at modtage ydelser på samme betingelser som belgiske statsborgere.

Det fremgår allerede af den sideordning, som udtrykkes ved ordet 'samt', at denne bestemmelse omfatter to klart forskellige persongrupper: dels arbejdstagere, dels deres familiemedlemmer og efterladte ...

Der skal nemlig på dette område foretages en sondring mellem personlige eller selvstændige rettigheder, og det, som man er blevet enige om at benævne »afledte« rettigheder, og som erhverves i kraft af status som familiemedlem til en arbejdstager.

Mens personerne i den første gruppe har en selvstændig ret til de i forordningen angivne ydelser, har personerne i den anden gruppe kun en afledt ret, som de har erhvervet som medlemmer af en arbejdstagers familie eller som dennes efterladte, dvs. en ret, som er afledt fra en person i den første gruppe« [5].

7. I Kermaschek-dommen [3] udtalte Domstolen, at arbejdstageres familiemedlemmer kun kan gøre afledte rettigheder gældende på grundlag af forordning nr. 1408/71:

På grundlag af disse præmisser har Domstolen afgjort, at et familiemedlem — uanset om denne er statsborger i en medlemsstat eller ej — til en vandrende arbejdstager kan påberåbe sig en ret på grundlag af forordning nr. 1408/71 i sin egenskab af familiemedlem til en arbejdsløs (afledt rettighed), men ikke i sin egenskab af arbejdsløst familiemedlem (personlig rettighed):

»derfor opstår det spørgsmål, om og i hvilket omfang familiemedlemmer til en statsborger i en medlemsstat skal ligestilles med disse statsborgere ved anvendelse af forordning nr. 1408/71 ...

»Sådanne [arbejdsløse, vandrende] arbejdstageres familiemedlemmer har kun ret til ydelser, der efter disse lovgivninger tilkommer arbejdsløse arbejdstageres familiemedlemmer, idet disse familiemedlemmers nationalitet herved er uden betydning.«

I henhold til forordningens artikel 2, stk. 1, finder den 'anvendelse på arbejdstagere, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater [4], og som er statsborgere i en af disse stater, eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte'.

At der skal sondres på denne måde mellem selvstændige og afledte rettigheder med henblik på at afgrænse den personkreds, hvorpå direktiv nr. 1408/71 finder anvendelse, har

3 — Dom af 23.11.1976, sag 40/76, Sml. s. 1669.

4 — En del af teksten til denne præmis findes ikke i den nederlandske udgave i Samlingen; den findes dog i den tyske og den franske udgave. Processproget i denne sag var tysk.

5 — Kermaschek-dommen, præmis 5, 6 og 7.

Domstolen senere bekræftet i dommene Frascogna [6] (om en særlig alderspension), Deak [7] (om en ydelse til unge, der endnu ikke har fundet arbejde) og Zaoui [8] (om en tillægsydelse til modtagere af pensionsydelser) [9].

8. Ifølge det præjudicielle spørgsmål er retten til en økonomisk ydelse, som handicappede kan få udbetalt af den belgiske stat, en »selvstændig, lovmæssigt beskyttet ret«. Af dette udleder jeg, at der ikke er tale om en ret, der indrømmes de handicappede i deres egenskab af familiemedlem til en arbejdstager, og at der derfor er tale om en personlig ret i den i fællesskabsretten omhandlede betydning [10]. Derfor kan Taghavi ifølge den omtalte retspraksis ikke påberåbe sig forordning nr. 1408/71 for at gøre denne ret gældende over for den belgiske stat.

Anvendelse af forordning nr. 1612/68

9. Indledningsvis skal det bemærkes, at den forelæggendes rets spørgsmål kun drejer sig om fortolkningen af forordning nr. 1408/71 og ikke vedrører Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet [11]. Imidlertid kan Domstolen, med henblik på at give den forelæggende ret et formålstjenligt svar, inddrage fællesskabsretlige regler, som den nationale ret ikke har henvist til i spørgsmålet [12]. Domstolen har i øvrigt i tidligere præjudicielle afgørelser gentagne gange undersøgt, om forordning nr. 1612/68 fandt anvendelse, selv om den forelæggende ret kun havde henvist til forordning nr. 1408/71 [13].

10. Også i denne sag bør det undersøges, om Taghavi kan påberåbe sig forordning nr. 1612/68. Parterne har i øvrigt indgivet skriftlige indlæg til Domstolen herom. Ifølge artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68 nyder en arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, samme sociale og skattemæssige fordele på de øvrige medlemsstaters område som indenlandske arbejdstagere. I Lebon-dommen fastslog Domstolen udtrykkelig, at princippet om ligebehandling af vandrende arbejdstagere og indenlandske arbejdstagere også finder anvendelse på de rettigheder, der indrømmes arbejdstagernes familiemedlemmer, og at de pågældende familiemedlemmer derfor indirekte kan påberåbe sig dette princip [14].

11. Der kan ikke være tvivl om, at ydelser til handicappede er omfattet af det *saglige* anvendelsesområde for forordning nr. 1612/68, for så vidt de kan udgøre en social fordel, der kan indrømmes en arbejds-

6 — Dom af 6.6.1985, sag 157/84, Sml. s. 1739, præmis 15.

7 — Dom af 20.6.1985, sag 94/84, Sml. s. 1873, præmis 10-16.

8 — Dom af 17.12.1987, sag 147/87, Sml. s. 5511.

9 — Jf. også mit forslag til afgørelse med henblik på dom af 31.1.1991, sag C-18/90, Kziber, Sml. I, s. 208.

10 — Betingelserne i artikel 4 i loven af 1969 vedrører nok nationalitet og bopæl, men ikke familietilhørsforhold.

11 — EFT 1968 L 257, s. 2. De ændringer, der er foretaget i forordning nr. 1612/68 ved forordning (EØF) nr. 312/76 af 9.2.1976 (EFT L 39, s. 2), har ingen betydning i denne forbindelse.

12 — Dom af 20.3.1986, sag 35/85, Tissier, Sml. s. 1207, præmis 9. Jf. også dom af 12.12.1990, sag C-241/89, SARPP, Sml. I, s. 4695, præmis 8, samt følgende note.

13 — Jf. bl.a. dom af 27.3.1985, sag 249/83, Hoeckx, Sml. s. 973, og ovennævnte domme i sagerne Frascogna og Deak.

14 — Dom af 18.6.1987, sag 316/85, Sml. s. 2811, præmis 11 og 12.

tager, som er statsborger i en medlemsstat. Ifølge fast retspraksis omfatter det i artikel 7, stk. 2, omhandlede begreb »sociale fordele« »alle de fordele, som, uanset om de er forbundet med en arbejdskontrakt, almindeligvis indrømmes indenlandske arbejdstagere, hovedsagelig på grund af deres objektive status som arbejdstagere eller alene fordi de har bopæl på det nationale område, og hvis udvidelse til også at gælde for arbejdstagere, der er statsborgere i andre medlemsstater, derfor forekommer egnet til at fremme disses mobilitet inden for Fællesskabet« [15]. Desuden fastslog Domstolen i Inzirillo-dommen, at:

»det saglige anvendelsesområde for artikel 7, stk. 2 [i forordning nr. 1612/68] afgrænses således, at det omfatter alle sociale og skattemæssige fordele, uanset om disse er knyttet til en beskæftigelseskontrakt eller ej, som f.eks. støtte til handicappede, som en medlemsstat yder egne statsborgere i medfør af en lov, der hjemler en lovbeskyttet ret til støtte« [16].

12. Den belgiske stat bestrider imidlertid under henvisning til førnævnte Zaouidom [17], at Taghavi også er omfattet af den *personkreds*, som forordning nr. 1612/68 finder anvendelse på, eftersom hendes ægtefælle har været bosiddende i Belgien, siden han var tolv år gammel, og derfor aldrig har gjort brug af sin ret til fri bevægelighed inden for Fællesskabet. I hans tilfælde ville, således som jeg forstår dette argument, ydelsen til handicappede ikke kunne fremme den pågældende arbejdstagers mobilitet. Jeg deler ikke dette synspunkt.

Domstolen har ganske vist udtalt, at traktatens bestemmelser om arbejdstagernes frie bevægelighed ikke finder anvendelse på forhold, der er ganske uden sammenhæng med, hvad fællesskabsretten tilsigter at regulere [18]. På grundlag heraf afviste Domstolen i dommene Morson og Jhanjan [19], Zaoui [20] samt Dzodzi [21] at lade forordning nr. 1612/68 finde anvendelse på tvister vedrørende familiemedlemmer til arbejdstagere, som altid havde haft beskæftigelse og/eller bopæl i den medlemsstat, hvori de også var statsborgere [22]. Domstolen lagde ikke alene fællesskabsrettens ordlyd til grund for de pågældende afgørelser, men også dens tilsigtede mål. De afslåede fordele kunne nemlig umuligt bidrage til »afskaffelse af enhver forskelsbehandling af indenlandske arbejdstagere og arbejdstagere, der er *statsborgere i andre medlemsstater*« (min fremhævelse) [23].

Til gengæld har Taghavi's ægtefælle hverken arbejde eller bopæl på den medlemsstats område, hvor han er statsborger. Han er en italiensk statsborger, der bor i Belgien, hvor

15 — Dom af 31.5.1979, sag 207/78, Even, Sml. s. 2019, præmis 22, af 14.1.1982, sag 65/81, Reina, Sml. s. 33, præmis 12, af 12.7.1984, sag 261/83, Castelli, Sml. s. 3199, præmis 11, ovennævnte Hoeckx-dom, præmis 20, dom af 27.3.1985, sag 122/84, Scrivner, Sml. s. 1027, præmis 24, ovennævnte Frascogna-dom, præmis 20, ovennævnte Deak-dom, præmis 20, dom af 17.4.1986, sag 59/85, Reed, Sml. s. 1283, præmis 26, og af 21.6.1988, sag 39/86, Lair, Sml. s. 3161, præmis 21.

16 — Dom af 16.12.1976, sag 63/76, Inzirillo, Sml. s. 2057, præmis 21.

17 — Zaoui-dommen, præmis 15 og 16.

18 — Dom af 28.3.1979, sag 175/78, Saunders, Sml. s. 1129, præmis 11, af 28.6.1984, sag 180/83, Moser, Sml. s. 2539, præmis 15, og af 23.1.1986, sag 298/84, Iorio, Sml. s. 247. Jf. også de tre noter herunder.

19 — Dom af 27.10.1982, forenede sager 35/82 og 36/82, Sml. s. 3723, præmis 15, 16 og 17.

20 — Præmis 15 og 16.

21 — Dom af 18.10.1990, forenede sager C-297/88 og C-197/89, Sml. I, s. 3763, præmis 23-28.

22 — Jf. også mit forslag til afgørelse af 6.5.1992 i Hughes-sagen (dom af 16.7.1992, sag C-78/91, Sml. I, s. 4839).

23 — Even-dommen, præmis 21.

han også udøver en erhvervsaktivitet. I modsætning til, hvad der var tilfældet i førnævnte domme, udviser hans situation virkelig forhold, der har sammenhæng med, hvad fællesskabsretten tilsigter at regulere. Anvendelsen af forordning nr. 1612/68 stemmer derfor fuldstændig overens med fællesskabsrettens mål. Der er faktisk intet i forordningen, der giver grund til at antage, at den, således som den belgiske stat gør gældende, kun skal finde anvendelse på arbejdstagere, der har arbejdet i mere end én medlemsstat, og ikke på arbejdstagere, der altid kun har arbejdet i én medlemsstat, som er en anden end den, hvori de er statsborgere.

13. Jeg mener derfor, i lighed med Kommissionen, at forordning (EØF) nr. 1612/68 finder anvendelse såvel ratione materiae som ratione personae på det foreliggende tilfælde [24].

Det er imidlertid vigtigt nøjagtig at afgrænse rækkevidden og konsekvenserne af princippet om ikke-forskelsbehandling af vandrende arbejdstagere. Ifølge artikel 7 i forordning nr. 1612/68 indebærer dette princip, at en arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, på de øvrige medlemsstaters område nyder samme fordele som indenlandske arbejdstagere. På samme måde bør et familiemedlem til en vandrende arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, på de øvrige medlemsstaters område kunne nyde samme fordele som familiemedlemmer til indenlandske arbejdstagere, sådan som Domstolen også fastslog det i dommene Christini [25], Frascogna [26] og Bernini [27].

I forbindelse hermed har Domstolen stillet den belgiske stat følgende supplerende spørgsmål:

»Kan en person, der opfylder samtlige betingelser i artikel 4 i loven af 1969, men som ikke er statsborger i en EØF-medlemsstat, gøre krav på ydelser alene med den begrundelse, at vedkommendes ægtefælle er belgisk statsborger?«

Den 26. maj 1992 svarede den belgiske regering nej til dette spørgsmål.

14. Da det således fremgår, at der ifølge den belgiske lov af 27. juni 1969 ikke kan udbetales ydelser til handicappede til indenlandske arbejdstageres ægtefæller, som ikke er statsborgere i en EØF-medlemsstat, melder spørgsmålet sig, om dette ikke er tilstrækkelig grund til at nægte at udbetale en sådan ydelse til Taghavi, som er statsborger i et tredjeland og ægtefælle til en vandrende arbejdstager fra en anden medlemsstat. Mere abstrakt formuleret lyder spørgsmålet

24 — At forordningen finder anvendelse ratione loci bestrides, med god grund, ikke.

25 — Dom af 30.9.1975, sag 32/75, Sml. s. 1085, præmis 14 og 15. Domstolen afgjorde, at »når en indenlandsk arbejdstagers enke og mindreårige børn har ret til sådanne kort [rabatkort til jernbanetransport], hvor faderen har indgivet ansøgning herom før sin død, må det samme gælde, når den afdøde fader var en vandrende arbejdstager, som var statsborger i en anden medlemsstat« (præmis 15).

26 — Domstolen udtalte i præmis 24: »Herefter udgør et krav om, at slægtninge i opstigende linje til en arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, skal have haft bopæl på en anden medlemsstats område i et vist antal år, en forskelsbehandling, der strider mod artikel 7, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1612/68, når samme krav ikke gælder for slægtninge i opstigende linje til indenlandske arbejdstagere.«

27 — Dom af 26.2.1992, sag C-3/90, Sml. I, s. 1071, præmis 29. Domstolen udtalte i dette tilfælde, at et barn af en vandrende arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, kan få studiestøtte på samme betingelser som indenlandske arbejdstageres børn, i det mindste så længe den vandrende arbejdstager har forsørgerpligt over for barnet.

således: Indebærer det i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68 nedfældede princip om forbud mod forskelsbehandling, at sociale fordele, som nægtes indenlandske arbejdstageres familiemedlemmer på grund af disses nationalitet, også, med samme begrundelse, kan nægtes familiemedlemmer til vandrende arbejdstagere fra andre medlemsstater?

15. I ovennævnte Deak-dom af 20. juni 1985 svarede Domstolen benægtende på dette spørgsmål.

Deak-sagen drejede sig om de belgiske myndigheders afslag på at udbetale ydelser til unge arbejdstagere, der endnu ikke har fundet arbejde. Deak, en ungarsk statsborger, der boede i Belgien hos sin mor, som var vandrende arbejdstager og italiensk statsborger, havde fået afslag. Afslaget på at udbetale Deak ungdomsarbejdsløshedsydelser var begrundet i hans ungarske nationalitet. Den pågældende belgiske lovgivning bestemte således, at sådanne ydelser kun kunne udbetales til udenlandske arbejdstagere og til statsløse »for så vidt der foreligger en international konvention«. Da Belgien og Ungarn ikke havde indgået nogen konvention på området, ville ungarske børn af belgiske statsborgere heller ikke kunne påberåbe sig ret til ungdomsarbejdsløshedsydelserne. Domstolen udtalte imidlertid:

»... at en medlemsstat ifølge artikel 7 i forordning nr. 1612/68 ikke kan nægte børn, der forsørges af en arbejdstager, som er statsborger i en anden medlemsstat, ydelser, der i henhold til førstnævnte medlemsstats lovgivning kan udbetales til unge arbejdsløse, på grund af børnenes nationalitet« (præmis 24).

»Denne konklusion ændres ikke af den omstændighed, at barnet — som i den sag, der behandles af den nationale ret — ikke er statsborger i en medlemsstat, men i et tredjeland« (præmis 25).

»Som Kommissionen med rette har anført, finder det i artikel 7 i forordning nr. 1612/68 opstillede princip om ligebehandling af arbejdstagere, der er statsborgere i en medlemsstat, og, indirekte, deres familiemedlemmer, nemlig anvendelse, uanset hvilken nationalitet disse familiemedlemmer har. Dette bekræftes udtrykkelig af ordlyden af artikel 11 i den nævnte forordning, som bestemmer, at ægtefællen og børn, der er under 21 år eller forsørges af en statsborger i en medlemsstat, som har lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed på en anden medlemsstats område, har ret til at udøve enhver lønnet beskæftigelse på hele denne medlemsstats område, 'selv om de ikke har statsborgerret i en medlemsstat'« (præmis 26).

Domstolens begrundelse for at mene, at der ikke måtte knyttes nogen form for nationalitetskrav til udbetalingen af ydelser til vandrende arbejdstageres børn, der endnu ikke har fundet arbejde, fortjener særlig opmærksomhed:

»En arbejdstager, som ønsker at sikre sine børn de sociale ydelser, der er hjemlet i medlemsstaternes lovgivninger til unge arbejdssøgendes underhold, ville nemlig være tilskyndet til ikke at blive i den medlemsstat, hvor han havde etableret sig og fundet beskæftigelse, hvis denne stat kunne nægte hans børn de omhandlede ydelser på grund af deres nationalitet. Dette resultat ville —

som det er fremhævet i [Inzirillo-dommen] — stride mod det formål, som forfølges med princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet« (præmis 23).

16. Efter min mening går det synspunkt, der blev fremsat i Deak-dommen, og som bygger på princippet om fri bevægelighed, længere, end forbuddet mod forskelsbehandling i sig selv kræver, sådan som jeg har beskrevet det ovenfor (i punkt 13). Det får mig alligevel til at tilslutte mig Kommissionens opfattelse og konkludere, at Taghavi ifølge gældende retspraksis kan påberåbe sig forordning nr. 1612/68 til støtte for sit krav om, at den belgiske stat udbetaler hende ydelser til handicappede [28]. Hvis den belgiske stat nemlig fik lov til at nægte at udbetale ydelser til handicappede til Taghavi på grund af hendes nationalitet, kunne hendes ægtefælle blive tilskyndet til, som anført i Deak-dommen, »ikke at blive i den medlemsstat, hvor han havde etableret sig og fundet beskæftigelse«.

Forslag til afgørelse

17. Herefter foreslår jeg Domstolen at besvare den forelæggende rets spørgsmål således:

»1) Et familiemedlem til en vandrende arbejdstager, som er statsborger i en medlemsstat, kan ikke påberåbe sig forordning (EØF) nr. 1408/71 til støtte for et krav om en ydelse til handicappede i en anden medlemsstat, hvis handicappede i denne medlemsstat kun kan påberåbe sig en personlig ret til den pågældende ydelse.

2) En medlemsstat kan ikke i medfør af artikel 7, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1612/68 nægte at udbetale ydelser til handicappede til en ægtefælle til en vandrende arbejdstager fra en anden medlemsstat i det tilfælde, hvor ægtefællen ikke er statsborger i en EØF-medlemsstat, med den begrundelse, at ægtefællen har udenlandsk statsborgerskab.«

28 — Sammenlign dom af 7.5.1986, sag 131/85, Sml. s. 1573, hvori Domstolen synes at gentage det synspunkt vedrørende artikel 11 i forordning nr. 1612/68, som den fremsatte i Deak-dommen.